KARİKATÜRK

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ HABER BÜLTENİ • 29. YIL • AĞUSTOS 1998 • SAYI 53

18. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması sonuçlandı

ZHANG JİNG -ÇİN / BÜYÜK ÖDÜL

Karikatürcüler Derneği'nin düzenlediği 18. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması sonuçlandı. Yurtdışından beş, Türkiye'den beş jüri üyesinin katıldığı Büyük Jüri 9 Temmuz Perşembe günü İstanbul Karikatür ve Mizah Müzesi'nde toplanarak dünyanın 50'ye yakın ülkesinden gönderilen yüzlerce karikatürü değerlendirerek, büyük ödülü Çinli karikatürcü Zhang Jing'in karikatürüne verdi.

Almanya'dan İranlı Kambiz Derambakhsh, Romanya'dan Pavel Constantin, Yugoslavya'dan (*Devamı 3. sayfada*)

'Benden selam söyle Akdeniz'e'

Karikatürcüler Derneği 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde "Benden selam söyle Akdeniz'e" başlıklı Türk ve Yunan dostluğunu işleyen ortak karikatür sergisi açıyor. Karikatür sanatçılarının yeni eserlerinden oluşacak sergi için karikatürlerinizi en geç 20 Ağustos 1998 tarihine kadar dernek adresine bekliyoruz. İnsanlığın en eski ve en yeni sorunu savaş hayat üzerinde etkili olmaya devam ediyor. İki savaş arası barış değildir. Toplumda (*Devamı 2. sayfada*)

Karikatüre özgürlük

Düşünceye Özgürlük girişimi'nin 18. etkinliği karikatürcü Halil İncesu'nun yargılanıp ceza verilen bir karikatürüne ayrıldı. Düşünceye Özgürlük çağrısıyla, Müzisyen Şanar Yurdatapan öncülüğünde, yargılanıp ceza verilmiş bir düşünce yapıtı beş aydının ortak imzasıyla yayımlanarak her hafta çarşamba günleri saat 11.30'da İstanbul DGM önünde dağıtılıyor ve daha sonra yayıncılar DGM savcısına başvurarak kendilerinin de aynı suça ortak olduklarını bildirerek kendileri hakkında suç duyurusunda bulunuyorlar. İlk defa bir karikatürle ilgili aynı eylemi gerçekleştiren Şanar Yurdatapan, Altay Martı, Ender Özkahraman, Kemal Gökhan (*Devamı 2. sayfada*)

KARİKATÜRK

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
HABER BÜLTENİ
Ayda bir yayımlanır.
Çizgi, yorum, görüşler kişilere aittir

YAYIN KURULU
Metin PEKER, S. Sami CANER, Ahmet ERKANLI,
Kemal URGENÇ, Cem K. ÖNGÜ

EDİTÖR
B. Sadık ALBAYRAK

GRAFİK TASARIM
Kemal URGENÇ

KATKIDA BULUNANLAR
Yener ÇAKMAK

YAZIŞMA ADRESİ
Karikatürcüler Derneği,
Alemdar Caddesi Yerebatan Sarnıcı Çıkışı 34410
Sultanahmet-İstanbul, TÜRKİYE
Tel: (0212) 513 60 61 **Faks:** (0212) 527 26 18

DERNEK BANKA HESABI
Karikatürcüler Derneği, Emlakbank İstanbul Bahçekapı
Şubesi hesap no: 000 30407

İRTİBAT BÜROLARI
ANKARA: Metin PEKER, Konur Sok. 31/10 Kızılay - ANK. Tel / fax: 0312-417 37 28

TRABZON: Adnan TAÇ, Kunduracılar Cd. Neşe Sk. No: 1/3 TRABZON, Tel: 0462-326 70 71

ANTALYA: Cihan İŞBAŞI, A.K.S.M. Karikatür Evi, TRT Cd.- ANTALYA, Tel: 0242-243 43 75, faks: 247 15 57

İZMİR: Cem KOÇ, Fevzipaşa Bulv. Hüseyin Egeli Işmrk. k. 7/706, İZMİR, Tel / fax: 0 232 489 64 35 - 489 52 68

BURSA: Mümin BAYRAM, İncirli Cd. Zeynep Apt. No: 110/16 16350 BURSA

ADANA: Volkan DEMİR, Yenibora Mh. 1732 Sk. Pınar Apt. B-Blok No: 12 01150, ADANA

DENİZLİ: Mehmet SELÇUK, Mehmetçik Mh. 2622 Sk. Karakuş Apt. No: 10/1 Çamlık Mevkii, Denizli

ZONGULDAK: Kürşat COŞGUN, İl Turizm Müdürlüğü

BASKI
Onsel Ofset, Tel: (0212) 527 80 03

INTERNET ADRESLERİ
e-mail: karikaturculer@turk.net
Karikatürhane: http://www.ygm.itu.edu.tr/Cartoon/

Müze'de Karikatür kursu başlıyor

Karikatür ve Mizah Müzesi'nde, Raşit Yakalı ve Devrim Demiral yönetiminde düzenlenen karikatür kursu 15 Ağustos günü saat 14.00'te başlıyor. Kursta karikatür sanatının pratik ve kuramsal öğretimi, karikatür ustalarının katılımıyla sürdürülecek. Kursta temel sanat eğitimi ve karikatür tarihi de işlenecek. Dersler cumartesileri öğleden sonra yapılacak. Katılımcılar için yaş ve eğitim sınırlaması yok. Kayıtlar ve bilgi için 513 60 61 no'lu telefonumuza başvurulabilir.

'Benden selam söyle Akdeniz'e' sergisi

(Baştarafı birinci sayfada) adaletsizlik sürdükçe, yoksulluk ile zenginlik arasındaki uçurum derinleştikçe, globalizasyon denilen kuşatma dünyayı sardıkça görünürde savaş olmayan topraklarda bile barış olduğundan sözedilmez. Her gün dünyanın onlarca bölgesinde fiili savaşlarda ölenlerin haberlerini alıyoruz. Savaşlar için üretilen bombalar ve silahlar, milyarlarca insanın ekmeksiz, evsiz yaşaması pahasına pazarlanıyor. İnsanlığın kaynakları dünyayı bir barış gezegenine çevirmeye yeter, ancak bugünkü toplumsal sistem bunu engelliyor.

Yanıbaşımızda, Ege ve Akdeniz'de ise savaşı çağrıştıran çekişmeler oluyor. Kıbrıs'a S-300 füzeleri yerleştirilmesi krizi hem Kıbrıs halkını hem ülkemiz halkını hem de Yunan halkını tehdit ediyor. Karikatürcüler bu tür çatışmaların egemen güçlerin çıkarları için tırmandırıldığının bilinciyle, "Benden selam söyle.Akdeniz'e" başlığı altında ortak bir karikatür sergisi açmak istiyorlar. Savaş ve barış karikatürcünün yakıcı konularından biri olmaya devam ediyor.

Karikatüre Özgürlük

(Baştarafı birinci sayfada) Gürses, Lütfü Oflaz Halil İncesu'nun 11.9.1993 tarihinde Özgür Gündem gazetesinde yayımlanan ve hakkında dava açılıp cezaya verilen bir karikatürünü yayımladılar ve savcılığa suç duyurusunda bulundular. Karikatürcüler Derneği'nin bir temsilcisi de basın açıklamasında hazır bulundu.

Karikatürcüler Yardımlaşma Sandığı

Karikatürcüler Yardımlaşma ve Dayanışma Sandığı kuruluyor. Karikatürcüler arasındaki yardımlaşma ve dayanışmayı ekonomik alanda da sürdürecek ve bu konuda çalışmalar yapacak Yardımlaşma Sandığı'nın kuruluşu için Karikatürcüler Derneği Yönetim Kurulu çalışmalara başladı. Yönetim Kurulu bu konuda resmi temaslarına da başladı ve en kısa zamanda İstanbul Valisi ile konuyu görüşerek, Yardımlaşma Sandığı'nın kuruluşunu gerçekleştirmeyi planlıyor.

Dernek proje komisyonu buluşması

Karikatürcüler Derneği proje komisyonu 15 Ağustos Cumartesi günü saat 14.00'te derneğin lokalinde buluşacak. Bütün karikatür sanatçıları bu buluşmaya katılarak karikatür üzerine sohbet ederek, tasarılarını paylaşabilirler.

18. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması sonuçlandı

(Baştarafı birinci sayfada) Borislav Stankovic, Belçika'dan FECO (Avrupa karikatürcüler Birliği) Başkanı Ronald Libin, Bulgaristan'dan Milko Dikov; Türkiye'den ise Kadir Doğruer, Ahmet Erkanlı, Muhittin Köroğlu, İsmet Lokman ve Tonguç Yaşar'ın katıldığı Büyük Jüri başarı ödüllerini ise şöyle belirledi: Dinçer Pilgir Türkiye, Julian Pena-Pai (Romanya), Kamil Yavuz, (Türkiye), Ricardo Bermudez (Küba), Miodrag Velickovic (Yugoslavya).

Büyük jüri değerlendirme toplantısında. Soldan sağa: Muhittin Köroğlu (arkası dönük), Ahmet Erkanlı, Milko Dikov, Kadir Doğruer, İsmet Lokman, Pavel Constantin, Ronald Libin, Borislav Stankovic, Kambiz Deramkbakhs, Tonguç Yaşar ve Ekim Peker (çevirmen).

Yarışmada çeşitli kurumların verdiği özel ödüller de şu sanatçıların oldu: TBMM Özel Ödülü: Fero Jablonovsky (Slovakya), Karikatürcüler Derneği Özel Ödülü: Angelo Campaner (İtalya), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti: Bahram Arjmandnia (İran), Çankaya Belediyesi: Yu Liang (Çin), Hürriyet Gösteri Dergisi: Jin Hui (Çin), Türkiye Barolar Birliği: Alexander Umyarov (Rusya), İstanbul Büyükşehir Belediyesi: Behiç yalçın Ayrancıoğlu (Türkiye), Mülkiyeliler Birliği: Elena Tsuranova (Ukrayna), TMMOB: Peev Tsocho (Bulgaristan), Nasreddin Hoca Özel Ödülü: İsmail Biret (Türkiye), Avrupa Komisyonu: Zhang Zhong Dao (Çin), DİSK: Chen Xiu Fen (Çin), Umut Vakfı: David Johny (Belçika), TRT: Yu Hua Chun (Çin), Karikatür Dergisi Özel Ödülü: Oleg Dergatchov (Ukrayna), Milliyet Sanat Dergisi: Nicolae İonita (Romanya), Kültür bakanlığı: Ciosu Constantin (Romanya), Basın yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü: Medi Belortaja (Arnavutluk), Cumhuriyet Gazetesi: Aristides E. Hernandez Guerrero (Küba), Türkiye Gazeteciler Sendikası: Oleg loktiev (Ukrayna), Yayıncılar Birliği: Sergey Savilov (Ukrayna), Türk-İş: Zhang Zheng Ti (Çin), Esenyurt Belediyesi: Alfredo Lorenzo Martirena Hernandez (Küba), İnsan Hakları Derneği: Vahed Taghi Zadeh (İran)

Dünya ve Türk karikatürü

Yarışmanın ödül töreni Ekim ayının üçüncü haftasında İstanbul'da düzenlenecek. Ertesi gün AKM'de, ödül törenine yurtdışından davet edilecek onun üzerinde karikatür sanatçısının da katılacağı "Dünya ve Türk" karikatürü konulu bir etkinlik düzenlenecek. Uluslararası etkinlikte karikatür sanatının uluslararası boyutları irdelenecek.

Soldan sağa: Milko Dikov, Kadir Doğruer, İsmet Lokman, Pavel Constantin.

Soldan sağa: Ronald Libin, Borislav Stankovic, Kambiz Deramkbakhs, Tonguç Yaşar.

Konuk çizerler dünya ve Türkiye karikatürünü tartıştı

18. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması'na yurtdışından katılan Büyük Jüri üyeleriyle, 10 Temmuz Cuma 1998 günü öğleden sonra dernekte gerçekleştirilen söyleşide dünya ve Türkiye karikatürü konuşuldu. Geniş bir karikatürcü topluluğunun katıldığı söyleşide, konuk sanatçılar soruları yanıtlayarak kendi ülkelerinde karikatürün durumuyla ilgili yararlı bilgiler verdiler. Üyelerimizden Kemal Özyurt, Mahmut Akgün ve Burhanettin Ardagil'in çevirmenlik yaptığı söyleşinin geniş bir özetini yayımlıyoruz.

CANOL KOCAGÖZ- *Türkiye'de karikatür ve karikatürcü üzerinde bir baskı var. Arkadaşların ülkelerinde de karikatür üzerine politik baskılar var mı? Bu baskıları bize anlatmalarını rica ediyorum. Baskı varsa kimlere var. Onları biz de arşivimize alabiliriz. Bizim derneğimizin büyük bir ilkesi var. Dünyanın neresinde karikatüre yönelik baskı varsa biz bunun karşısındayız.*

KAMBİZ DERAMKBAKSH - Elbette ki, birçok ülkede sanatçılar üzerinde baskılar olduğu biliniyor. Ama Almanya'da bu konuda değişik bir yöntem uyguluyorlar. Almanya'da doğrudan bir baskı yok ama dolaylı baskılar var. Ama tabii sanatçıların görevi de buna karşı direnmek. 18 yıldır İran'dan uzak yaşıyorum. Bu zamandan beri İran'da nasıl bir durum olduğunu biliyorsunuz.

RONALD LİBİN- Kral ve kraliçe karikatürleri dışında Belçika'da karikatür üzerinde herhangi bir baskı yok. Her konuda istediğimiz espriyi çizebiliyoruz. Belçika küçük bir ülke zaten. Siyasi bir baskı yok üzerimizde. Yalnız kralın ölümünden önce hakkında epeyce karikatür çiziliyordu ve bunları Hollanda'ya göndererek yayımlamak zorunda kalıyorduk. Belçikalılar Hollanda'ya giderek bu karikatürlerin yayımladığı dergileri gazeteleri satın alabiliyorlardı. Yani kralın karikatürünü başka ülkede yayımladığınız sürece problem yok.

MİLKO DİKOV-50 yıllık bir aradan sonra rejim değişikliğinin karikatüre de etkileri oldu. Daha önce daha dolaylı bir şekilde çizmeye çalışıyorduk, açık bir anlatım kullanmıyorduk. Bu olay ortadan kalktığı için mizah dergileri de çoğaldı ve şu anda pek problemimiz yok.

PAVEL CONSTANTİN- Çavuşesku zama-

RON'ALD LİBİN - Belçika

En başta görmüş olduğumuz güzel karşılama, İstanbul'da ağırlanmamız ve bu seçkin jüri üyeleriyle birlikte olmaktan dolayı sevinç duydum ve bu yarışmayı düzenleyenlere teşekkür ediyorum. Dünyanın birçok yerindeki karikatür yarışmalarında bulundum. Son yıllarda gördüğüm belki de en iyi yarışma bu diyebilirim. Yarışmaya katılan çok mükemmel karikatürlerle karşılaştık. Bunların arasından seçme yapmak oldukça güç oldu. Aynı zamanda burada pekçok karikatür kitabı da gördük. Galiba dünyanın en ilginç karikatür müzelerinden birine sahipsiniz. Belki Avrupa'nın da bununla ilgilenmesi gerekir. Başkana teşekkür ediyorum ve tebrik ediyorum.

nında durumumuz hem iyiydi hem de kötüydü demek lazım. Çünkü çok ince mizah yapmak durumunda kalıyorduk ama koşullarımız iyiydi. Şu anda bir serbestlik var, demokrasi uygulanıyor Romanya'da ve yöneticiler hakkında gayet sert, saldırganca karikatürler çizilebiliyor, yani bir serbestlik var. Daha önce de karikatürcülerimizle yönetim arasında karşıtlıklar vardı. O zaman da muhalif karikatürler çizilebiliyordu.

BORİSLAV STANKOVİC- Yugoslavya'da Tito zamanına göre büyük değişiklikler var. Yaşam şartları Tito zamanında iyiydi. Ben yetmişlerde karikatürle uğraşmaya başladım fakat yaşam koşullarının iyi olmasına karşın karikatürcüler için oldukça güçtü. Şu anda durum tamamıyla tersi. Karikatürcü olmak çok kolay Yugoslavya'da şu anda, fakat yaşamak çok güç ve fazlasıyla tehlikeli. Özellikle siyasiler hakkında ve her şey hakkında istediğiniz karikatürü yapabiliyorsunuz. Hiçkimse, özellikle politikacılar bununla uğraşmıyorlar. Aldırmıyorlar. Fakat şu anda yaşam şartları çok korkunç, insanlar feleklerini şaşırmış vaziyetteler, birçoğu ülkeden uzaklaşmanın yollarını arıyorlar. Geçmişte birçok kereler ülkemden uzaklaşmak için yollar denedim, Kanada, Montreal'e gittim. Atina'da bulundum. Ama sonunda kesin olarak ülkemde kalmaya karar verdim. Ülkemdeki gelişmeleri sonuna kadar kendi gözlerimle izlemeye karar verdim. Bence gidebileceği son noktaya kadar izlemek de bir karikatürcünün görevi olmalıdır. Şu anda yaşadığım yer altüst olmuş vaziyette, yani siyasi açıdan karman çorman bir vaziyette. Ama düzeleceğini, güvenle yaşanır bir yer olacağını umut ediyorum..

KAMİL YAVUZ-*Şimdi, değişime uğramış üç ülkenin karikatürcüsü var. Romanyalı, Bulgaristanlı, Yugoslavyalı. Bunlar değişimden önce mi daha üretkendiler, şimdi mi üretkenler, ben bunu merak ediyorum?*

MİLKO DİKOV-Değişimden sonra yeni üretimler, yeni karikatürcüler çıktı basında. Bence, daha önceki düz bir politik çizginin dışına çıkıldı ve karikatürde çok farklı, yeni akımlar başladı. Bu da karikatüre bir zenginlik getirdi. Bu nedenle bundan memnunuz ve böyle devam etmesini de istiyoruz.

BORİSLAV STANKOVİC - Yugoslavya

Burada büyük jürinin bir üyesi olduğum için gerçekten kıvanç duydum. Nasreddin Hoca Yarışması'nın karikatür dünyasındaki en önemli yarışmalardan biri olduğuna inanıyorum. Bu yarışma vesilesiyle belki bütün dünya karikatürcüleri, karikatürün geleceği konusunda da düşünceler üretme imkanı duyabilirler. Bu biçimde belki de İstanbul dünyanın en önemli karikatür merkezlerinden biri olarak öne çıkabilir ve çıkmaktadır. Organizasyon komitesine, burada bulunan karikatürcülere ve yarışmaya katılan bütün karikatürcülere teşekkür ediyorum ve iyi şanslar diliyorum. Organizatörlerin gelecek yıllarda da aynı şekilde başarılarını sürdürmelerini diliyorum. Bir kez daha söyleme gereğini duyuyorum ki, şimdiye kadar gördüğüm dünyadaki karikatür yarışmaları arasında en iyi organizasyon olarak Nasreddin Hoca'yı söylemem mümkün.

PAVEL CONSTANTİN-Romanya'da yakla-

MİLKO DİKOV - Bulgaristan

Tekrar dostlarım arasında bulunmaktan mutluluk duyuyorum. En son 1974'te Nasreddin Hoca jürisinde bulunmuştum. Değerlendirme sırasında da son derece titiz ve hatasız bir çalışma yaptığımıza inanıyorum. Hepinize teşekkür ediyorum.

şık 15 etkin karikatürcü var. Bunlar daha önce de verimliydiler, şimdi de verimliler. Bu son değişimden sonra daha çok sayıda gazete çıkmaya başladı. Karikatürcülerin gazetelerle anlaşma yapma imkanları arttı. Sözgelimi benim üç gazeteyle sözleşmem var.

BORİSLAV STANKOVİC- Biliyorsunuz, ülkem parçalara, bölümlere veya ülkelere ayrıldı. Bosna savaşıyla meydana gelen bu parçalanmadan önce ülkenin de büyüklüğü sayesinde Yugoslavya gerçekten büyük bir karikatür üretim ülkesiydi. Şu anda ülkemizin eski Yugoslavya'ya göre çok küçük bir ülke olmasının da etkisiyle yalnızca üç profesyonel karikatürcümüz var. Ben de onlardan birisiyim. Ama şu anda yayımlama konusunda daha çok imkan var. Yugoslavya bölünmeden önce sadece 3 tane günlük gazete vardı. Bugün yalnızca Belgrad'da günlük 12 gazete var. Bunlardan yalnızca üç tanesi devlet gazetesi, ötekiler ise özel. Dolayısıyla muhalif çizerlerin karikatürlerinin yayımlanması için daha çok olanak var. Bu çok sayıda gazetenin çıkması ve bazılarının muhalif görüşü de yansıtması sayesinde hepimiz yayımlama olanağı bulabiliyoruz. En önemlisi muhalif karikatürcülerin sayısı giderek artıyor ve daha çok yer kazanıyorlar basında. Benim de içinde bulunduğum üç profesyonel çizerin üçünün de muhalif basında yer alması ve çizmesinden dolayı da sevinçliyim. Ayrıca bu üç profesyonel karikatürcünün imzası ülkemde çok güçlü ve etkilidir. Onlar aynı zamanda bütün amatörlere de öncülük ediyorlar. Birçok nedenle, ülkemdeki karikatür sanatının çok daha iyiye gideceğine inanıyorum.

AŞKIN AYRANCIOĞLU-*Şimdi sosyalizmin çözülüşünden sözedildi. Zaten sosyalizmi bir şekilde yaşayan ülkelerden gelen arkadaşlar. Çözülüşle birlikte yaşanan acılar da arttı, boyutlandı. Savaşlar çıktı, kan aktı, acılar yaşandı. Sosyalizmin niteliğini tartışmaya gerek yok. Zaten sosyalizmle demokrasi aynı yerde bulunmaz. Demokrasinin olduğu Romanya'da şimdi komünizm var mıymış, yok tabii. Komünizmde de demokrasi yoktur. Şimdi ben sosyalizmi yaşayan ülkelerdeki karikatürün nitelikli olduğunu biliyorum tabii, herkes de biliyor zaten. Kapitalizmi yaşayan ülkelere göre çok daha ilerde. Semih Balcıoğlu'nun bir tespiti var; "bu ülkelerde baskı daha çok olduğu için karikatür gelişti" diye. Ben buna katılmıyorum. Gelişimin nedeni sosyalizmin ve sosyalizmin sanat felsefesinin getirdiği bir şeydir. Kapitalist koşullarda sanatın, özelde karikatürün meta konumunda olması sevindiriyor bu çizerleri.*

RONALD LİBİN- Bence bu iyi bir şey. Sergiler aracılığıyla bu karikatürler satılabiliyor. Belçika ve öteki ülkeler açısından bu iyi bir şey.

BORİSLAV STANKOVİC-Kendi kişisel durumumu açıklayabilirim. Eğer usta ve ünlü bir çizerseniz, kaliteli ürün üretebiliyorsanız her yerde karikatürünüzü satabilirsiniz. Ben Belgrad'da yaşıyorum ama, Belgrad'da çalışmıyorum. Çünkü yabancı ülkelerdeki dergilere çiziyorum. Kendi ülkemdeki dergilere, gazetelere de veriyorum. Kendimi diğer ülkelerdeki dünyalara ait birisi olarak algılıyorum. Sanıyorum amatörler için şartlar hiç de iyi değil. Amatör çizerlerin sınırları geçmesi pek kolay olmadığı ve tanın-

PAVEL CONSTANTİN - Romanya

Bu jüride yer almaktan dolayı çok mutluyum. 14 yarışmada görev aldım, diyebilirim ki, bu yarışma gerçekten iyi bir yarışma. Bu yarışmada çok iyi bir jüri oluşturulduğunu söyleyebilirim. Sosyal mizah açısından karikatürün dünyada çok önemli olduğuna inanıyorum. Bu açıdan derneğinizin bu yarışmayı düzenlemesi çok önemli bir organizasyon. Hepinize teşekkür ediyorum.

madıkları için durumları pek içi açıcı değil. Ben bir sanatçıyım ama aynı zamanda profesyonelim, geçimimi bu işle sağlıyorum. Tabii ki bu profesyonel bakış açımdan kaynaklanan bir öz daima çizdiklerimde var.

KAMBİZ DERAMBAKHSH-Avrupa'da yaşayan birçok karikatürcü çok fakir durumda. Birçok karikatürcü bu işten geçinecek kadar kazanamadıkları için ek bir iş yapmak zorunda kalıyorlar. Çünkü bir karikatür için bir gazete 100 veya 150 mark civarında ödüyor ve ancak bir çizerin ayda bir karikatürü yayımlanabiliyor. 150 mark da kesinlikle yeterli değil. Almanya'da iki haftalık karikatür dergisi vardı. Ama ekonomik nedenlerle bunlar şimdi ayda bir yayımlanmaya başladı ve tabii ki, bu da yayımlanan karikatür sayısının azalması demek. Eskiden karikatürcülerin sayısı azdı, şimdi iyice çoğaldı. Tabii talep bir şekilde daralınca, geçim zorlaştı.

KEMAL URGENÇ- *Avrupa'daki genel birtakım politik değişiklikler, seksen sonrası yaşananlar, halkta, medyada ve toplumsal hayatta önemli değişimler getirdi. Bunun sonucunda Avrupa ülkelerinde ve sanatçıların kendi ülkelerinde karikatüre olan ilgi değişti mi?*

BORİSLAV STANKOVİC-Ülkemde özellikle devlet tarafından çıkartılan gazetelerde çizen karikatürcüler son yıllardaki aktüel değişimleri izlemediler. Bunlar ülkedeki ve Avrupa'daki son aktüel gelişmeleri izlemeyi tehlikeli buluyorlar. Çünkü bu gazetelerdeki durumlarını kaybetmekten korkuyorlar. Çok hafif, birtakım ekonomik ve kültürel yüzeysel sorunlarla ilgili çiziyorlar. Ama bizler muhalif olmayı seçen karikatürcüler, günü gününe aktüel gelişmeleri, sözgelimi Kosova'daki ve öteki tehlikeli bölgelerdeki gelişmeleri izlemeyi bir görev biliyoruz. Bunun en önemli nedeni, karikatürün hâlâ Yugoslavya'da canlı bir alan olması. Sanıyorum muhalif olmayı seçen karikatürcüler de Yugoslavya'daki karikatürün en iyilerini üretiyorlar. Birçok gazete bizim ürünleri-

KAMBİZ DERAMKBAKHS-Almanya (İran)

Beş yıl önce İstanbul'a gelmiştim ve ne zaman İstanbul'a gelsem Türklerin dostluğu beni çok mutlu ediyor. Dünyada birçok karikatürcü Türkiye'de olmak istiyor çünkü Türkler karikatür alanında çok şey yapmışlardır. Türkiyeli karikatürcüler Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Semih Balcıoğlu bizim öğretmenlerimiz, çünkü biz onlardan çok şey öğrendik. Organizasyon çok başarılıydı. Tekrar gelmekten çok mutluluk duyacağım.

mizi yayımlıyor. Şu ana kadar da bu konuda bir sorun yaşamış değiliz. Satış konusu gazeteler için önemli olduğu için, özellikle amatör çizerler karikatürlerini yayımlatmakta ve telif haklarını almakta zorlanıyorlar. Dolayısıyla geçinebilmek için karikatür çizmek ülkemde oldukça zor bir iş.

KEMAL URGENÇ- *Benim öğrenmek istediğim daha çok halkın ilgisiydi. Burda televizyon kanallarının çıkması, mizah dergilerinin satışını azalttı. Gazetelerin tirajını düşürdü. Karikatürcüler de bundan etkilendiler. Sizde böyle düşmeler oldu mu?*

RONALD LİBİN-Siz ülkelerin kendi okuyucularının ilgisini soruyorsunuz ama, burada örneğin, Şalom gazetesinin düzenlediği "Ayırımcılık" sergisinin Belçika'ya gideceğini, bir yıl boyunca değişik şehirlerde izleyicilere sunulacağını belirtmek istiyorum. Yine Mr. Stankovic'in karikatürlerinin Belçika da sergileme imkanının şimdi doğmuş bulunduğunu belirtmeliyim. Dolayısıyla karikatürcünün izleyiciye başka, yeni bir yolla ulaşma imkanının doğmuş olduğunu söylemek istiyorum.

SEMA ÜNDEĞER- *Bütün jüri üyelerine şunu sormak istiyorum. Sizin için karikatür nedir? sizin için iyi karikatür nedir? Jüri üyeliği yaparken bir karikatüre baktığınızda ne arıyorsunuz?*

RONALDA LİBİN- Bir jüride eğer gerçekten usta, nitelikli çizerler buluşturulduysa o zaman iyi karikatürü seçmekte güçlük çekmiyorsunuz. Nitekim biz seçtiklerimizde hepimiz hemen anlaştık. Eğer yeterli olmayan kişiler jüride bulunursa o zaman yetmeyebiliyor. Bir kere karikatüre baktığınızda mizahı öncelikle görebilmeniz gerekir. Baktığınız zaman bunu bulamıyorsanız o karikatürün "iyi karikatür" kategorisine girmemesi gerekir. Biz yarışmalarda çok kötü karikatürler de görüyoruz. Daha sonraki yarışmalarda belki eserler ön jüriye tutularak arasından bir eleme yapılabilir.

BORİSLAV STANKOVİC-Bence karikatür bir zihinsel üretimdir. Ben kendi karikatürlerimde neyi aradığımı söyleyeyim. Kendi bağımsızlığımı yansıtan bir çizgi üretmeye çalışıyorum. Bence en iyi karikatür herkes için açık seçik olan karikatürdür.

PAVEL CONSTANTİN-Ben yüzlerce günlük siyasi karikatür yapmaktansa günlerce uğraşarak bir tane kaliteli karikatür yapmayı, bir yıl uğraşarak 50 karikatür yapmayı tercih ediyorum. İyi bir karikatür bir kere çok iyi bir teknikle yapılmış olmalı, çok zekice, orjinal bir düşünceyi yansıtmalı. Tıpkı

bir yönetmenin sinema yapması gibi çok iyi atmosfer yaratılmış bir eser olması gerektiğini söyleyebilirim ve ordaki sorunun çok basit, herkes için anlaşılabilir bir şekilde verilmiş olması önemli.

KAMBİZ DERAMBAKHSH- Karikatür bir buluş sanatıdır. İlkönce iyi bir fikir olmalı. Ayrıca başka karikatürlerle kıyaslanabilmesi lazım. Bu iyi fikrin iyi bir teknikle bir arada kullanılabilmesi lazım.

KAMİL YAVUZ- *Yabancı yarışmalara karikatür gönderen Türk karikatürcülerin karikatürlerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Mesela Belçika'ya karikatür gönderiyoruz veya başka ülkelere... Yarışma karikatürleri için soruyorum bunları.*

MİLKO DİKOV- Ben çok defa şunu söylemişimdir, Türk karikatüründe spesifik bir özellik var. O daha uzaktan belli oluyor. Türk karikatürü hayatın içinden, sokaktan alındığı için çok daha samimi. Anlatımı daha güçlüdür.

BORİSLAV STANKOVİC - Türk karikatürcülerin çok zeki olduğunu söyleyebilirim. Dünyadaki son durumu çok özel bir şekilde yansıtan bir karikatür üretiliyor. Konuyu çok derinden kavramış bir algılama yansıtılıyor Türk karikatüründe. Bu, entellektüel düzeyin oldukça yüksek olduğunun bir göstergesi. Bu, gerçekten önemli bir şey, çünkü dünyanın önemli sorunları var. Dolayısıyla bu sorunlarla derinden ilginin aynı zamanda bu sorunlardan çıkışı da gösterme imkanını içinde barındırması sözkonusu. Bu derin anlayışla yaklaşan birçok karikatür gibi, Türk karikatürünün de katkısıyla bu tip sorunların adım adım aşılabileceğine inanıyorum.

PAVEL CONSTANTİN- Türkiye'de kaliteli ve ince düşünceli bir karikatür üretiliyor.

RONALD LİBİN- Burda ilginç bir nokta var. Karikatür albümlerinin yaygınlaşmasıyla dünya karikatürcüleri arasında büyük bir etkileşim yaşanıyor. Sözgelimi şu Nuh'un gemisi teması dünyada birçok karikatürcüde görülebilir. Dolayısıyla ilk bakışta bunun bir Türk veya Çin veya başka bir ülkeye ait olduğunu söylemek kolay değil. Sözgelimi Çin karikatürü ki, bugün birinci gelen bir Çin karikatürüdür, biz onun üstünde Çin karikatürü olduğuna dair hiçbir belirti görmedik, arkasına bakınca anlayabildik. Ama 20 sene önce Çin karikatürünü daha kolaylıkla tespit edebiliyorduk. Herhalde albümlerin ve daha başka iletişim kanallarının yaygınlaşması sayesinde bu etkileşim yaşanıyor. Dolayısıyla Türk karikatürünü de ilk bakışta tanımak kolay bir şey değil.

Büyük Jüri'den toplu fotoğraf: Soldan sağa: Kadir Doğruer. Borislav Stankovic, Pavel Constantin (arkada), Kambiz Derambakhsh, Ronald Libin (önde), Ahmet Erkanlı, Muhittin Köroğlu, Tonguç Yaşar, İsmet Lokman (önde), Milko Dikov.

KAMBİZ DERAMBAKHSH-Türk karikatüründe iki dönem var. Turhan Selçuk, Necmi Rıza, Semih Balcıoğlu gibi ustaların etkin olduğu dönemde altın devrini yaşadı Türk karikatürü. Şimdiki genç çizerlerin de bu altın çağı yakalayacaklarına inanıyorum.

CANOL KOCAGÖZ- *Ülkelerinde karikatür birlikleri var mı? Varsa, uluslararası daha üst birliklere gitme niyetleri var mı? Ne kadar üyeleri var?*

BORİSLAV STANKOVİC- Yugoslavya'da bizim böyle bir birliğimiz yok. Çünkü çizerler arasında çok kişisel sorunlar da var, o yüzden olabileceğine pek inanmıyorum. Türkiye'de, böyle büyük bir yardımlaşma yansıtan bir organizasyonu görmek beni gerçekten çok mutlu ediyor.

MİLKO DİKOV- Çok önceden Bulgar Ressamlar Birliği'ne dahil böyle bir grup vardı. Bu grubun çalışmasıyla 20 yıl önce Gabrovo'daki Mizah Müzesi ve sergileri organize edildi. O yıllarda devlet bu kurumlara ve çalışmalara yardımcı oluyordu. Gabrovo'da yapılan bienal dünyaya karşı etkili oldu. Şimdi artık zamanlar değişti. Çok yeni insanlar geldi. Sizde olduğu gibi maalesef bizde karikatürcülerin toplandığı bir dernek yok. Sofya'da içki içilen bir yerde buluşuyoruz biri iki arkadaş o kadar.

KAMBİZ DERAMBAKHSH- Almanya'da da organizasyon yoktur. Bunun nedeni de insanların, birliği ciddiye almaması. İran'da da yok.

Başarı ödülleri

RİCARDO BERMUDEZ - KÜBA / BAŞARI ÖDÜLÜ

DİNÇER PİLGİR - TÜRKİYE / BAŞARI ÖDÜLÜ

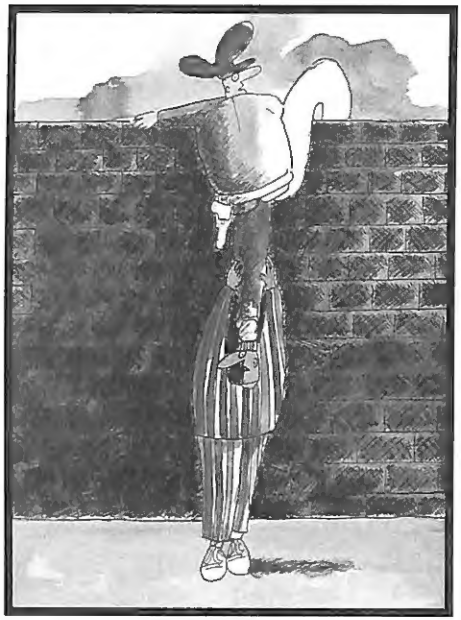

MİODRAG VELİCKOVİC - YUGOSLAVYA / BAŞARI ÖDÜLÜ

JULİAN PENA - PAİ - ROMANYA / BAŞARI ÖDÜLÜ

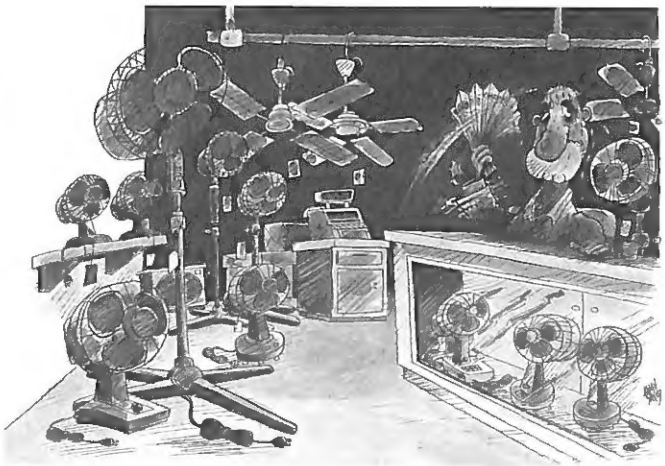

KAMİL YAVUZ - TÜRKİYE / BAŞARI ÖDÜLÜ

Yarışmalar

Piricabia Karikatür Yarışması/ Brezilya

Dört dalda düzenleniyor: Karikatür (cartoon), Politik hiciv (satir), Karikatür (Caricature), Çizgi bant (Strips).
Sayı: Her dalda en fazla iki yayımlanmamış karikatürle katılınabilir.
Karikatürlerle kısa özgeçmiş gönderilmeli.
Boyutlar: 30x40 cm. Teknik serbest. Bant karikatürler 4 sayfadan uzun olmamalı.
Ödüller: Her dalda Birincilik 2 bin $, ikincilik bin $
Son katılma tarihi: 29 Ağustos 1998.
Adres: 25. Salao Internacional de Humor de Piracicaba-Secretaria de Açao Cultural-Rua Gomes Carneiro, 1212 CEP13417-030 - Piricicaba/SP Brasil.

1. Chocarrero Karikatür Yarışması /Meksika

Konu: A. 2. binyılın sonu, (20. yüzyılda olup bitenlerle ve gelecek yüzyılda olabileceklerle ilgili politik karikatürler) B. "Gag" mizahı.
Sayı: Her iki dalda en çok 5'er karikatür.
Karikatürlerle birlikte kısa özgeçmiş isteniyor.
Ödüller: Birincilik 10 bin $, ikincilik 8 bin $, üçüncülük 4 bin $ ve 7 yapıta biner $.
Son katılma tarihi: 30 Ağustos 1998. Yarışma sergisi Ocak 1999'da açılacak.
Adres: 1er Salon International Chocarrero A.P. 55-209, Iztapalapa. C.P. 09820. Mexico, D.F.
Tel/fax: 01 (5) 612 3678, 612 0916, 653 7010

Olens Kartoenale/ Belçika

Konu ve teknik serbest.
Sayı: En fazla 5 karikatür.
Ödüller: Birincilik 20 bin Belçika frangı, ikincilik 12 bin BF, üçüncülük 8 bin BF, dördüncülük 6 bin BF, beşincilik 5 bin BF, altıncılık 18 bin BF.
Son katılma tarihi: 13 Eylül 1998.
Adres: GEMEENTEHUIS, Dorp 1, 2250 Olen , BELGIUM

4. Asaf Koçak Karikatür Yarışması sonuçlandı

Karikatür dergisinin düzenlediği 4. Asaf Koçak Karikatür Yarışması sonuçlandı. Asaf Koçak anısına bu yıl dördüncüsü düzenlenen yarışmaya 250 karikatür sanatçısı 525 karikatürle katıldı. Büyük ödül Hicabi Demirci'nin olurken, Başarı ödülleri Ertürk Buluç, Uğur Pamuk, Oğuz Gürel, A. Teoman Sanalan'a, jüri özel ödülü de Cemal Odabaşı'ya verildi.

Boyutlar: 21x30 cm.
Sanatçılar sergilenen karikatürlerini belirtecekleri bir fiyattan satışa sunabilirler.

Bursa Yıldırım Belediyesi Yarışması

Konu: Belediye hizmetleri. Teknik serbest. Karikatür sayısı sınırsız. Boyutlar maksimum 30x40 cm'den büyük olmamalıdır. Fotoğraflı özgeçmiş eklenecektir. Son katılma tarihi: 21 Ağustos 1998 Adres: Bursa- Yıldırım Belediyesi Davutdede Küçük Sanayi 16309 Yıldırım / BURSA.

Toprak, Su ve Hava Kirliliği karikatür yarışması sonuçlandı

Trakya bölgesindeki plansız sanayileşme ve çevre felaketine dikkat çekmek için düzenlenen Toprak, Su ve Hava Kirliliği karikatür yarışması sonuçlandı. Yarışmada büyük ödülü Ömer Servi'nin karikatür (yanda) kazandı. Jüri özel ödülleri Mehmet Kahraman, Mümin Durmaz ve Hakan Sümer'e verilirken; Ozan Tunç'a özendirme ödülü, Burhanettin Ardagil'e de sponsor firma özel ödülü verildi. Yarışmanın sergisi ve ödül töreni 28-30 Ağustos 1998 tarihleri arasında Edirne Uzunköprü'ye bağlı Yeniköy'de düzenlenecek Çevre Festivali'nde yapılacak.

ANADOLU TV'DE KARİKATÜR

16 Temmuz Perşembe günü saat 21.00'de Anadolu TV'de düzenlenen bir açıkoturumda karikatür sanatı tartışıldı. Mustafa Eremektar, Canalo Kocagöz ve Cem Kenan Öngü'nün katıldığı programda karikatür sanatı tartışıldı ve Karikatürcüler Derneği tanıtıldı.

KÖROĞLU'NUN ÇEVRE SERGİSİ

Muhittin Köroğlu "Şimdi Çevre Zamanı" sergi dizisini 9 -31 temmuz tarihlerinde Karikatür ve Mizah Müzesi'nde açtığı sergiyle sürdürdü. Sanatçı, basın "fırtına, yağmur ve su baskınlarını duyurularını bitirmeden ülkemiz ve dünyamızı saran sıcaklık, kuraklık, yangın haberleriyle dolup taşmaya başladı." dedi

"ISTANBUL.NOT! .TALANOPOLİS"

Mustafa İzberk "Kent Düşünçizileri" ve "Istanbul.NOT!.TALANOPOLİS" adını verdiği karikatür sergisini 7 Temmuz'da Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nin Yıldız Sarayı'ndaki merkezinde açtı. Aynı gün "Dünya Mirası İstanbul" kitabını da okurlarına imzalayan sanatçı, nesne yapıtlar, yapıştırmalar, kentlinin ilk kez göreceği bir Park Otel maketiyle de zenginleştirdiği sergiyi anlatım, biçem yorum açısından türünün ilk örneği bir gösteri olarak hazırladı. Daha önce 1996 yılında "habitART" etkinlikleri arasında açılan sergi, değişik yerlerde izleyiciye sunuldu. "Dünya mirası İstanbul" teması çerçevesinde kentin doğal tarihi ve uygarlık değerlerini savunmayı amaçlayan sergi 35 yapıttan oluşuyor. Sergide sanatçı, grafik sanatını, alaysılamayı, yergici çizgiyi, görsel imgeleri yok edilmekte olan arkeolojik değerlerin, tarihin, çevrenin, kentin "cansimidi" olarak değerlendiriyor. Sergide duvar panosu boyutlarda çalışmalar da var.

İZMİR TEMSİLCİLİĞİNİN İKİ SERGİSİ

Karikatürcüler Derneği İzmir Temsilciliği, Bergama Festivali süresince 4-15 Haziran 1998 tarihleri süresince, Bergama belediyesince tahsis edilen bir standda serbest konulu karikatürlerden oluşan bir sergi açtı. Sergide Birol Çün, Levent Dağaşan, Cem Koç, Faruk Soyarat, Mustafa Yıldız'ın yapıtları yer aldı.
15-16 Haziran'ın yıldönümü dolayısıyla düzenlenen "Emek" konulu sergi ise Evrensel Kültür Merkezi'nde 15 Haziran'da açıldı. Sergide Mustafa Ak, Levent Dağaşan, Cem Koç ve Mustafa Yıldız'ın karikatürleri yer aldı. Yanda Emek sergisinden Levent Dağaşan'ın bir karikatürü.

Brecht karikatür sergisine çağrı

Doğumunun 100. yılında Bertolt Brecht karikatür sergisi açıyoruz. Sanat tarihinde öyle insanlar vardır ki, bunlar getirdikleri yeniliklerle alanlarında yeni bir dönem başlatmışlardır. Bertolt Brecht de, tiyatro ve sanat tarihinde böyle bir kişiliktir. Tiyatro'da 20. yüzyılın estetiğini geliştirmiş, adına bağlanan "epik tiyatro"nun kurucusu olmuştur. Şiirde, birer savaş alanına dönüşmüş kentlerin panoramasını çizmiştir. **Bu yenilikçi sanatçının bizim için bir başka önemli özelliği, mizahi sanatının ayrılmaz bir öğesi yapmasıdır.** Brecht denince ilk akla gelen kavramlardan biri de "yabancılaşma"dır. Mizah ve yabancılaşma birbiriyle ilintili kavramlardır. Karikatürcü ve mizahçının Brecht'in yapıtlarından öğreneceği çok şey vardır. "100. Doğum Yıldönümünde Bertolt Brecht" karikatür sergisi için, yapıtlarınızı **en geç 15 Eylül 1998** tarihine kadar dernek adresine bekliyoruz.

ÇALIŞAN ÇOCUKLAR ALBÜMÜ

Dünyada ve ülkemizde önemli bir sorun olan çocukların çalıştırılması konusunda ortak bir karikatür albümü yayımlandı. Dünyada 250 milyondan fazla çocuğun okulda ve oyunda olması gerekirken çalışmak zorunda bırakıldığı gerçeğinden yola çıkan karikatürcüler, bu sorunu sorgulayan karikatürlerden oluşturdukları albümle çocuklara değerli bir armağan sunuyorlar. Kitaptaki karikatürler daha önce sergilendi.

"ÖZÜR DİLERİZ POSEYDON"

Doğa Dostu Karikatür Grubu'nun birçok yerde açılan çevre konulu ortak sergisi "Özür Dileriz Poseydon"un albümü yayımlandı. Çevre karikatürleri antolojisi niteliğindeki, 48 sayfadan oluşan ve renkli basılan albümde 36 karikatür sanatçısının karikatürleri yer alıyor.

SANSÜRÜN KALDIRILIŞININ 90 YILI

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Türkiye'de basılı yayınların önceden sansür edilmesinin kaldırılışının 90. yıldönümünde, 24 Temmuz günü akşamı Dolmabahçe Sarayı'nın bahçesinde düzenlediği bir törenle bu yılın basın özgürlüğü ödüllerini verdi.

Summary

The 18th Nasreddin Hodja Cartoon Contest

The 18th International Nasreddin Hodja Cartoon Contest, organized by the Association of Cartoonists, has been concluded. The Great Jury, comprised Kambiz Derambakhsh (Germany), Pavel Constantin (Romania), Borislav Stankovic (Yugoslavia), President General of FECO Ronald Libin (Belgium), Milko Dikov (Bulgaria), and five members from Turkey, Kadir Doğruer, Ahmet Erkanlı, Muhittin Köroğlu, İsmet Lokman, and Tonguç Yaşar, convened on July 9, 1998 at the Cartoon and Humour Museum in Istanbul. Examining more than a thousand pieces of works sent in by 754 participants from about 50 countries, they decided to award the Grand Prize to Zhang Jing's cartoon (China). Five Honour Prizes and many Special Prizes are also awarded to cartoonists from various countries.

Peace exhibition

The Association of Cartoonists are organizing a cartoon exhibition on theme "PEACE" inaugurating on the World Peace Day, September 1st, 1998. The cartoonists are conscious that it is impossible to assert the existence of peace while we are informed every day of the victims of war in countries actually fighting and while there is continual injustice, deepening conflict between wealth and poverty, and the world being under siege by globalization. The recent developments in the Aegean because of the S-300 rockets crisis have caused uneasiness among people in our country, and in Greece and in Cyprus as well. The cartoonists claim 'peace' instead of bombs, weapons or wars.

Freedom to Cartoon

The eighteenth activity of the 'Freedom to Thought' Initiative is the republication of a cartoon by Halil İncesu, put on trial and sentenced. Şanar Yurdatapan, Altay Martı, Ender Özkahraman, Kemal Gökhan Gürses, and Lütfü Oflaz republished the cartoon by İncesu signed by themselves and applied to the court for their trial for committing the same crime, the activity being the first of its kind taking a cartoon as a work of Thought, the former ones were poems, novels, articles and compositions. A representative of the Association of Cartoonists was also present at the activity.

Panel discussion on world cartoon

The guest members of the Jury had a panel discussion at the Association Center on world and Turkish cartoon. Kambiz Derambakhsh told that there is indirect pressure on cartoonist in Germany where he lives. Ronald Libin said that cartoonists are free to draw anything in Belgium unless they criticise the king or the queen. Milko Dikov told that in his country now there are more humour magazines compared to the days before the recent political changes and that cartoonists have no problems. Pavel Constantin said that the political change in his country brought more freedom to the cartoonists yet they had better conditions before and that the conflict between the cartoonists and government still existed. Borislav Stankovic reminded that the living conditions in his own country nowadays are too hard to endure yet he himself decided not to leave the country and see everything to its end. He said that there are more dailies in Belgrad now and the majority of them are in opposition.

Translation by / Çeviri
Kemal Özyurt

KARİKATÜR ve MİZAH MÜZESİ etkinlikleri

Ağustos 1998

YENİ SERGİ

6-31 Ağustos 1998

Dünyada Mekan...
Uluslararası karikatür sergisi

SÜREKLİ SERGİ

Türk Karikatürü
1860-1960

KOLEKSİYON

Mizah Kitaplığı Arşivi

ÖZGÜN BASKI ATÖLYESİ

Uzman gözetiminde yapılan çalışmalara herkes katılabilir. Cuma ve Pazar günleri dışında hergün 14.00-18.00 arası.

Atatürk Bulvarı, Kovacılar Sokak No: 12
Fatih İstanbul Tel: (0212) 521 12 64